

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre... 3.-	Negyedévre... 3.60
Félévre... 6.-	Félévre... 7.-
Egész évre... 12.-	Egész évre... 14.-

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petít számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Gazdasági közcélokért.

Budapest, március 8.

Barabás Endre, a székely társadalmi mozgalomnak ez a lelkes, okos és elszánt kezdeményezője, a Magyar Gazdaszövetség folyóiratának februári füzetébe írott cikkében plasztikus példát ragadott ki annak az ecsetelésére, hogy az erdélyi szászok vezető osztályai milyen összeolvadó, nekünk magyaroknak szinte elérhetetlen nemzeti életet élnek a saját fajuk munkás tömegével, a szász parasztsággal. Barabás egy szász nemzetiségű tagosító mérnökkel találkozott valahol a Székelyföldön. Építész-mérnök volt a fiatal ember, a tagosítás nem vala kenyere, mégis meg akarta tanulni, e célra kiszakít az életéből öt esztendő. Miért? Letelepszik majd valamelyik szász városban, mint építész-mérnök fogja kenyerét keresni, a tagosítás tudománya pedig arra kell neki, hogy szükség esetén ingyen lehessen vele szolgáltatást a saját véreinek, a szász parasztoknak.

Fájdalmas melankolia lopódzott a székely apostol szívébe. Gondolta: milyen magas erkölcsű talapzatról szólhat le hozzánk ez a fiatal szász mérnök. Talán ő is tudja, hiszen lapok, röpiratok, könyvek országga, világgá kültölték, hogy a Székelyföldön éppen a tagosítás tett kolduossá, hontalanná száz és száz magyar parasztot!...

Nem rég jelentették a szászok lapjai, hogy a nagyszabású szász földhitelintézet mult évi üzletnyereségéből huszezer koronát adományozott az erdélyi szász gazdasági egyesületnek. Ez a pénz is a szász parasztság érdekeit fogja szolgálni. A szászok vezetői ugyanis nincsenek megelégedve a maguk parasztságának gazdasági képzettségével. Termelése módját ósdinak, elavultnak tartják, szerintök a szász parasztsók tömege nem tudja kihozni a földből a mai fokozott igényeknek megfelelő nagyobb jövedelmet; féltik tehát, hogy elesik a mai gazdasági versenyben. Ezért összefogódnak a szász vezető osztályok arra a célra, hogy a maguk parasztságát, a termelés újabb formáival megismertessék, hogy a tudomány által tökéletesített termelő eszközöket adjanak a kezébe. Enagy és szép nemzeti feladat költségeit a szász pénzüntézetek teremtik elő az évi fölösleget, de a módosabb magánosok is adakoznak. Téli és nyári gazdasági tanfolyamokat rendeznek majd, ezekben kioktatják a parasztság fiatalabbját és okosabbját, azután hazaeresztik: dolgozzanak és mutassanak példát a többieknek. A mozgalom vezetői jól tudják, hogy a paraszt a maga fajtájától tanul a legszivesebben. Jelszavuk tehát: *paraszttal kell halni a parasztra!*

Ime két eset, amely bizonyítja, hogy az erdélyi szászok a maguk *parasztpolitikájával* jóval előttünk haladnak. Hány és hány művelt és lel-

kes fiatal ember van a magyar társadalomban, aki szívesen utánozná annak a fiatal szász tagosító mérnöknek a példáját. De nem merik, vágyaikat, eszményeiket mélyen a lelkek fenekére temelik. Mert az önzés vastag kerge borítja még sok magyar ember lelkét, kinevetnék a bolond altruistát, aki közcélokért akarná magát földözni!

Abban már kevésbé hiszünk, hogy a magyarországi pénzüntézetek között sok akadna olyan, amely gazdasági közcélokra kisebb-nagyobb összeget hasítana ki a maga jószántából, az évi nyereségből. E téren valóságos ázsiai viszonyok és felfogások között élünk. A takarékpénztárak igazgatóinak és vezető embereinek egyetlen ambíciójuk az, hogy minél nagyobb osztalékot biztosítsanak a részvényeseknek. Gazdasági és egyéb közcélok ezektől a világ végeig az állam, a párt-kormányok kegyelemkenyerén tengődhetnek. Pedig ezeknek a merkantilis pénzüntézeteknek busás jövedelmét a gazdák szolgáltatják, akik a mai viszonyok között még mindig horribilisan magas kamatokat fizetnek. De azért a legutolsó falusi mintagazdaság is az állam pénzén létesül, állatkiállításokhoz, díjazásokhoz a gazdasági egyesületek a földművelésügyi minisztertől kérik a szubvenciót s elosztják a népipart élesztő teli tanfolyamokat, hallgatóikat hazakergetik, ha a kormány politikai okokból nem folyósítja a pár garast, mely fentartásukhoz nélkülözhetetlen. A takarékpénztár csak akkor érdeklődik a paraszt háza, földje, ökre, lova iránt, ha kölcsön, kamat és ügyvédi költség behajtásáért el kell árverezni...

Ime, ilyen az alvó magyar társadalom képe. Odakünn a falvaken a kakastollas csendőr viaskodik a lázongó, forrongó paraszttal, a gazdak aggódó gonddal támasztják meg a fejüket, mert a mezei munkások sok helyt nem szerződnek, nem lesz, aki a nyári arató munkát elvégezze — városainkon pedig a közönség napról-napra megtölti a színházakat, ahol a francia erkölcstelenység ledérségein lehet kacagni és mulatni...

Hogy is mondta az a fiatal szász tagosító mérnök: *«Szeretni a népet: őszinte felvilágosítást adni neki minden körülmények között és mindenekfölött támogatni őt!»*

Szegény, elhagyatott magyar néperem, mikor jó már el a te országod?

Budapest, március 8.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt tíz órakor tart ülést, melynek napirendjére tüzetett: a miniszterelnök indítványának az indokolása és az ujoncmegajánlási javaslat.

Gróf Khuen-Héderváry mandátuma. A képviselőház mai ülésében bejelentették, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly ő felsége személye körüli miniszter lemondott mandátumáról. Gróf Khuen-Héderváry Károly, mint ahogy

eredetileg is tervezete volt, új választásnak veti alá magát. Tekintélyes jogászai körökben ugyan azt a nézetet vallották, hogy gróf Khuen-Hédervárynak, mint volt miniszternek, nem kell magát új választásnak alávetnie; minthogy azonban más oldalról az a vélemény merült fel, hogy ez esetben is helyén való az új választás, gróf Khuen-Héderváry, hogy e kérdésben való további kontroverziáknak elejét vegye, mandátumának letetésére határozta el magát. Gróf Khuen-Hédervárynak Temesváron állítólag nem is lesz ellenjelöltje.

A bodajki választás. Bodajkról jelentik: Ma van Bodajkon a pótválasztás. A szavazást a Széchenyi-párt kezdte meg. 12 óra 15 percreig volt Széchenyi Viktor szabadalvüpartinak 559, Perczel Béla néppárti jelöltnek pedig 310 szavazata.

D. u. 2 órakor a szavazatok aránya a következő volt:

Gróf Széchenyi Viktor	927
Perczel Béla	482

szavazatot kapott.

Pártszervezkedés. A főváros VII. kerületének néhány polgára vasárnap este megalakította a *budapesti VII. kerületi új pártot*. Az értekezleten dr. Bernfeld Izso indítványára dr. Tausz Jakabot választották elnökké. Az értekezlet kimondta a megalakulást és Sármy János indítványára elhatározta, hogy a pártnak *budapesti VII. kerületi új párt* lesz a hivatalos címe. Dr. Tausz Jakab indítványára üdvözlő táviratot küldtek báró Bánffy Dezsőnek.

Krónika.

Budapest, március 8.

Gróf Tisza Istvánnak a parlamenti szólás-szabadság megszorítására irányuló indítványa megteremtette azt a helyzetet, hogy ma már az ellenzéknek azon tömegei is, melyek eddig az obstrukció ellen foglaltak állást, belemennek a kiméletlen, késhegyig menő harc folytatásába s most már nemcsak ennek az indítványnak a visszavonását, hanem gróf Tisza Istvánnak a kormányelnökségről való leszorítását is követelik. Az ellenzék elkeseredését növeli az, hogy gróf Tisza sehogyan sem akarja elejteni azt a szerencsétlen tervét, hogy a végleges házszabálymódosítást is az ideiglenes klotürös állapot hatálya alatt akarja keresztülerőszakolni.

Különösen ez a pont az, mely egy csoportba hajtja össze ellene az egész ellenzékot, úgy hogy már újból vígan folyik a technikai obstrukció a parlamentben, ahol Lengyel Zoltán ma nem kevesebb, mint tizenkét módosítást indítványozott csak a jegyzőkönyv hitelesítéséhez. Ha tehát volt eddig obstrukciós háborúság — minden békességnek reményei eloszolván — lesz most hatványozottabb erővel harc és háboru, hogy minő kimenetellel, azt megjövendőlni ma még senki sem tudja.

Tegnap este a függetlenségi Kossuth-párt értekezletén egyhangulag hivatalosan kimondták, hogy *a végsőig menő harcot folytatják gróf Tisza indítványa ellen*. Ugyanezt az álláspontot foglalta el az a pártközi értekezlet is, mely volt nemzeti párti, néppárti, Széchenyi-párt és pártönkivüli képviselőkől megalakulván, nem esinált titkot abból, hogy bevallott célja immár gróf Tisza Istvánnak a minisz-

terelnöki székéből való eltávolítása. A nemzeti disszidensek ma este tartanak értekezletet, melyen — mint értesülünk — szintén ki fogják mondani a kormányelnök módosító tervezete elleni erélyes küzdelmet, egyben a párt tagjainak szabadkezvet engednek a parlamenti harc eszközeinek megválasztására.

Az eredmény tehát ma az, hogy míg a kormány eddig tizenhárom obstruálással állott szemben, most már szembe láthatja magát mintegy 150 ellenzéki képviselővel, akiknek komoly, higgadt, államférfiai érzékkel bíró tagjai is minél többet gondolkodnak a Tisza-Indítványról, annál határozottabban nyilvánul meg bennük az indítvány elleni harci vágy, mert azt látják, hogy ez az indítvány nem csupán a harcoló tizenhárom ellen irányul, hanem Bécsnek kedvéért irányul még a jövőben felmerülő nemzeti követelések érvényesülése ellen is és irányul még arra, hogy a régi rendszerű szabadelvű párturalmat restaurálván, azt időtlen-időkig biztosítsa.

A legkomolyabb politikai körökben, általában azokban, melyek a pótostruációt a leghatározottabban károsnak vallották és elítélték, úgy gondolkodnak, hogy gróf Tisza István ott vetette el a sulykot, midőn tizenhárom ember letörésére olyan eszközöket akar kezébe venni, amelyeket elszörnyűködésre készítenek s amelyekkel nemcsak a pótostruációt szünteti, hanem az egész ellenzék, amelynek politikai működése pedig a mi sajátos viszonyainknál fogva csak a házszabályokban van biztosítva. Ha gróf Tisza István egyszerre nem mindent akart volna — mondják — egész a házszabály legridegebb klotúrré való átalakításáig, de megelégedett volna azzal, hogy ez a módosítás csak addig a határig menjen, amely a pótostruáció tulhajtásait megbenítsa, akkor az ellenzék nagy részénél nem talált volna ilyen egyöntetű ellentállásra. De ő egyszerre mindent akart, még az erőszak keretében a végleges házszabályrevíziót is s meglehet, hogy éppen ezért mindent veszthet, mert lehet, hogy ez a küszöbön levő harc olyan méreteket vesz fel, amelyek kirántják az ő szilárdnak hitt miniszterelnöki pozícióját alól is a pokrócot.

Az országgyűlési szabadelvű párt ma este tart értekezletet, melyen gróf Tisza miniszterelnök bizonyos részben — de nem kimerítően — ismertetni fogja az ő végleges házszabályrevízió-terveit is. Ebben a pártban különben teljesen megszappant az a harcias hangulat, mely először fogadta a párivezérnek az obstrukció leverésére irányuló nekigyürkőzéseit. A szabadelvű párti képviselők jó része telve van nyugta-

lansággal és aggodalommal. Vannak, akik attól is tartanak, hogy a pártkörben újabb szecessziók történnek. Sőt vannak olyanok is, akik bevallják bizalmas körben, hogy ők csalódtak gróf Tisza Istvánnak abban a tele tudóval hirdetett államférfiai genialitásában, amelyet ő eddig magában rejtegetett s amelylyel az obstrukciót összetörni ígerte. Ezek azt mondják, hogy először a házszabályok szólásszabadsági biztosítékait — amelyek az egész parlamentnek közkinccsei — összetörni s ily módon összetörni az ellenzék, még a nem obstruálókat is, ez nem genialitás. Ilyen dologra akárki képes lehet, ha háta mögött áll és kitart a többség nyers tömege.

Az új harcok első viharos napja különben holnap lesz, amikor gróf Tisza István megokolni szándékozik indítványát, ha ugyan erre képes lesz, mert a hatalmas mértékben megnövekedett obstrukció még ebben is meg akarja őt akadályozni, ami még sikerülhet is. Bármint lesz is különben, azt tudjuk, hogy gróf Tisza István indítványával célt nem ért. Egy széles, kimerítő, végtelennek látszó újabb küzdelem előestéjén állunk ismét s amíg ez tart, a visszatartott katonák s behívott póttartalékosok tovább szentvednek az életkérdéseinket képező parlamenti tennivalók mér jobban összetörődnak s ki tudja, hogy ezt az újabb politikai anarchiát hogyan viseli el a gazdasági Magyarország!

A helyzetre vonatkozó egyéb értesüléseink különben a következők:

A folyosóról.

Mozgalmas nap a mai. Mindenki kíváncsian lesi, mit hozott Tisza Bécsből? Kapott-e felhatalmazást a házfelosztásra vagy sem? Sokan tudni vélik, hogy nem. Sőt azonkívül rebesgetik azt is, hogy a miniszterelnöknek nem sikerült a királyt meggyőzni az iránt, hogy a házfelosztás a jelenlegi viszonyok közepette elkerülhetetlen és teljes tanácskozás végett *Andrássy Gyula* gróftól magához kérlette holnapra Bécsbe. Persze, mikor ez a hír szárnyra kelt, azonnal nyomában volt a cáfolat is, de azért minden oldalon feltétlen hitelt adtak *Andrássy* hirtelen felutazásának és az obstrukció jólesően legyezte ezzel a hírrel magát az izgalmak közepette okozta hőségben, amely különben is csak bátorítást nyújt a további küzdelemre.

Az ellenzék ma még nincsen teljesen hadrendbe állítva, mert a nemzeti disszidensek csak késő délután tartják meg értekezletüket, amelyen a miniszterelnök módosító indítványával szemben elfoglalandó magatartásukat fogják eldönteni. A párt egyes tagjainak hangulata után ítélve azon-

ban már eleve is megállapítható, hogy a disszidensek egyhangulag abban fognak megállapodni, hogy a miniszterelnök indítványával szemben a legerélyesebb ellentállást fogják kifejteni.

A szabadelvű párt látszólag egységes, legalább is oly irányban, hogy a miniszterelnök indítványának tárgyalás alá vételét követelik, mindazonáltal ez még nem jelenti azt, hogy tényleg többséget is kap az indítvány, mert még ma is sokan vannak azok, akik nem határozta követendő maguktartását illetőleg.

Egészen az ülés végeig folyt szakadatlanul a kapatitáció abban az irányban, hogy a küzdő ellenzék a haretől álljon el, mert csak így volna remélhető, hogy gróf *Tisza István*, a beadott indítvány tárgyalásától, legalább is egyelőre, elálljon. A Szederkényi-csoport azonban nem hajlandó ennek a kérelemnek eleget tenni és így azután rá kerül a sor az indítvány tárgyalására, ennek folytán pedig a legélesebb harcra.

Legjobban jellemzi a helyzetet az a tréfás mondas, amelyet mint a miniszterelnöktől eredőt ma a folyosón lansziroztak.

A miniszterelnök ugyanis úgy két óra felé megérkezve, a buffetbe tért és egy ramsteaket rendelt.

A pincér tiszteletteljesen megkérdezte a miniszterelnököt, hogy milyen alakban kívánja a húst.

— *Kisűve vagy félangolosan?*

A miniszterelnök észrevette, hogy a mellékasztalnál *Idéth Endre*, *Nessi Pal* és *Kubik Béla* élvezik a képviselőház gastronomusának sütemeit, elég hangosan adta meg a választ:

— *Véresen.*

Ebből az egy szóból azután az ellenzék kollő tájékozódást szerezhet magának a miniszterelnök szándékairól.

A Kossuth-párt értekezlete.

A Kossuth-párt tegnap este hat órára hirdette értekezletét, a párt tagjai azonban már jóval a kitűzött idő előtt csapatostól gyülekeztek. A körhelyiség termei egyre teltek és régen uralkodott itt olyan mozgalmas élet, mint tegnap.

Es megindult az előcsatározás, mert az értekezletre két indítványt készítettek elő. Az egyik az ellenzék előterjesztése, amely egyszerűen a harc mellett nyilatkozik, a másik *Rakosi Viktoré*, amely szerint a pártnak kötelessége, hogy a harcot Tisza indítványa ellen minden eszközzel folytassa.

Az értekezlet — melyen ötvenegy képviselő vett részt — végezetül a harcot mondotta ki az indítvánnyal szemben, azzal a megokolással, hogy a technikai obstrukciót eleve soha sem is jelentették be.

A törpe.

Elbeszélés.

Írta: Georges Clémenceau. Fordította: Iván Ede.

Sanct-Bartholomea semmiben sem különbözik a többi falutól. Hosszu, egyenes főutcájában roskadozó házak sorakoznak egymás mellé, a melékutcák árkaiban gágogó ludak hemzsegek. A házak előtt apró kertek vannak, amelyekben fénylő üvegömbök díszlenek s amelyek eltorzítva tüntetik fel az embereket. A falu lakói, épp úgy mint a többi falvaké, születnek, élnek és meghalnak, életüket nem terhelik meg nehéz problémákkal. Sopánkodnak egész életükön át és még a halálra sem tudják sopánkodás nélkül elhatározni magukat, bár nincs okuk, hogy különösen ragaszkodjanak az élethez, mely végnélküli harc számukra s alig akad közülük, aki gondtalanul érje el az életalkonyt.

A falunak volt egy nevezetessége is: a félkegyelmű.

A félkegyelmű alattomos törpe volt, aki sohase mondott egyebet, mint: igen és nem.

Az anyja szintén félkegyelmű volt és amikor a törpét világra hozta, boszorkánynak nevezték. Az apjáról pedig azt beszélték, hogy vándorlegény volt. A falu népe emiatt ferde szemmel is nézett volna Klaasra — ez volt a törpe neve — ha a természet emberfeletti testi erővel nem ajándékozta volna meg, amihez csodálatos munkaképv járult. A legnehezebb munkát is játszva végezte s az asztalos- meg kovács-

munkában olyan ügyességre tett szert, hogy azt lehetett róla hinni, hogy bárgyúságát csak ürügyül használja. Mindig csak kedvtelésből dolgozott s soha munkáért bért nem fogadott el s emiatt a parasztok módfelett kedvelték Klaast.

Az anyja koldulással tengette életét, ahova járt, mindenütt adtak neki alamizsnát, de inkább félelemből, nehogy megbabonázza házukat. A félkegyelműt mindenütt szívesen fogadták s örömet a itak neki harapni valót, mert megérdemelte munkájával.

A kis Klaasról sokféle mende-monda keringett, hogy szívesen beszél a leányokkal s hogy gyengéd pillantásokat vetett a falu népeire, azt mindenki tudta. A leányok pedig ijedten futottak el előle, annál jobban dédelgették a legények, akik félték a Klaas izmos ökleitől.

Az egész falu törte magát, hogy megnyerjék Klaas barátságát, ami igen gazdaságos nyereség volt.

Egy reggel halva találták a «boszorkányt». Amikor eltemették s a kis törpe haza ment félutcat vén asszonyt talált otthon, akik éppen «rendelkezni» akartak az örökség felett. Klaas mereven nézett egy pontra, ahonnan az ágyat eltolták s ahol a kövek közül valami erősen fénylett. Kiemelt a «falból» egy követ s csupa csengő arany gurult ki a fal üregéből.

A vén asszonyok felsikoltották a meglepetéstől s mohón kaptak a kincs után. Klaas hirtelen közbük ütött s kiverte őket a házból.

Fél óra múlva az egész falu népe ott állt Klaas ajtaja előtt s várták mi fog történni.

— Az egész fal tele van arannyal — mondogatták az asszonyok.

— Vajjon mennyi lehet? — kérdezték a férfiak.

— Talán tizezer darab — de lehet hogy száz-ezer is — erősíti az egyik vén asszony.

— Ez az ördög aranya — szólal meg a sekrestyés. — A világ minden kincséért sem fogadnék el belőle egy darabot.

— En sem — mondja a másik.

— En még kevésbbé!

— Mi sem, mi sem!

Valamennyien megvetéssel utasították vissza a még fel sem ajánlott aranyakat.

— Engem illet meg, én vagyok a legközelebbi atyafia — szólal meg egy paraszt. — En vagyok a gyámja.

— Nem a' — mondja egy másik — En vagyok az!

Csakhamar majd hogy hajba nem kapnak a rokonság felett.

Eközben kinyitott az ajtó és Klaas kilépett.

— Adj' Isten, Klaas! En vagyok a Péter, a te öreg barátod.

— Ne hidd el, én vagyok a te igaz barátod.

— Ne is hallgass rájuk, mert egyedül én vagyok hozzád igaz lelkűséggel. Gyere velem, jó sorsod lesz.

Valamennyien körülötte forgolódtak. Klaas dühösen nézett rájuk s ekkor elszéledtek.

Másnap a «gyámok» a békebíró elé járultak, hogy rendezze el az ügyüket, amire a magisztrátus a csoda színhelyére ment.

A pártközi értekezlet.

A Kossuth-párt értekezlete után tegnap este a különböző ellenzéki pártok tagjai közül huszonöt képviselő gyűlt össze a Pannonia-szállóban együttes tanácskozássra. A Szederkényi-pártiakon kívül ott voltak: *Molnár János, Zboray Miklós, Buráth Ferenc* néppártiak, *Nessi Pál, Kocskovics Géza, Visontai Soma* és *Ráth Endre* Kossuth-pártiak, továbbá *Lendl Adolf, Lenyel Zoltán, Bedőházy János, Csávoszky Lajos* és *Várady Károly* pártonkívüliek. Az értekezlet vége felé megjelent *Zichy Jenő* gróf is.

Mindenekelőtt a Kossuth-párti képviselők számoltak be tegnapi értekezletük határozatáról, amelyet nagy örömmel vettek tudomásul. Végül elhatározták, hogy a napirend tárgyalásába többé bele sem mennek és *Tisza gróf indítványának megokolását sem engedik meg.*

Kíváncsún tartják, hogy a nemzetet *Tisza István* gróf miniszterelnök indítványának káros voltáról fölvilágosítsák.

Az egyszerű és névszerinti szavazások rendezését *Lenyel Zoltán* vállalta magára, aki mindjárt husz darab névszerinti szavazást kérő ívet íratott alá.

A tanácskozást ezzel berekesztették. Az egyesült ellenzék ezután mindennap tart tanácskozást.

A nemzeti disszidensek.

A nemzeti disszidensek közül számosan jelentek meg tegnap este a Hungária-szállóban levő klubhelyiségben. A vitaközös a miniszterelnök indítványa körül folyt, amelyet mindannyian elítéltek. Magatartásuk felett mai értekezletükön fognak határozni, ugyanakkor állapítják meg a módozatot is, amelylyel a képviselőházban tiltakozni fognak az indítvány ellen.

A szabadelvű párt.

A szabadelvű párt tegnapi estéről felhivatalosan a következőképpen számolnak be:

Gróf Tisza István miniszterelnök tegnap este hét órakor Bécsből visszaérkezett a fővárosba és haladéktalanul a szabadelvű pártkörbe hajtatott. A pártkörben a miniszterelnök az igen nagy számban egybegyűlt képviselőktől sajnálattal értesült a képviselőház tegnapi ülésének obstrukciós jeleneteiről. A képviselőház mai ülésének végén javaslat fog tétetni arra nézve, hogy a miniszterelnök indítványának indokolása a szerdai ülés napirendjére tüzesék. Magának az indítványnak érdemi tárgyalása pedig a teendő proposíciók szerint csütörtökön kezdődnek.

Akik *gróf Tisza Istvánt* figyelemmel kísérték, megállapították, hogy nagyon is nyomott hangulatban volt, mert már Bécsben értesült az irthon történetéről.

Arra a kérdésre, hogy mikor tüzeti napirendre indítványát, azt felelte, hogy azt szerdán okolja meg,

— Igaz az, hogy te kincseket találtál a háza-
tokban?

— Igen.

— Nem mondhatnád meg, hova rejtetted?

— Nem.

A magisztrátus felkutatott mindent, de a kincsnek nyomára sem akadtak. *Klaas* minden bizonyonval elásta a kincset! Meg kell lenni, utána kell majd lopódnia...

Eza att a «gyámok» *Klaas* körül logyeskedtek. Egyikük magához hívta munkára, munka után *Klaas* nála maradt s ebédhez ültek, ő, a gyámja s *Euphemia*, *Klaas* újdonsült «huga».

Euphemia szeme kék volt, mint a tenger, a haja meg szőke és finom kezeivel «testvére» haját simogatta.

A leány bort töltögetett *Klaas* poharába... Másnap már el sem akart menni a «gyám» házatól. A rossz nyelvek ugyan kikezdték *Euphemiát*, de ő rájuk sem hederített.

Egyszer így szólt *Klaas*hoz.

— Ugy-e neked sok aranyad van?

— Igen.

— Nem mondanád meg, hova tetted?

— Nem.

De ez a nem már nagyon gyöngén hangzott.

— Ha nem árulod el, akkor nem szeretlek többé — mondotta a leány.

— Éppen azért nem mondom meg, mert akkor nem szeretnél többé.

Hónapok multak így el s *Klaas* boldognak érezte magát *Euphemia* mellett. A leány minden nap megkérdezte:

maid pedig magát az indítványt csütörtökre tüzeti napirendre.

Gróf Tisza a további beszélgetés folyamán utalt arra, hogy értesülése szerint a harcos ellenzék meg akarja őt gátolni abban, hogy a megokolást elmondhassa. Ebben az esetben a dolgot nem erőlteti. Az elnök a napirendre tüzésre nézve nyomban felteszi a kérdést, amire rögtön a többség döntése következik.

A kormányelnök beszélgetéséből a *Tisza* hívei azt vélték kiérezni, hogy *gróf Tisza*, ha a rendet más-különbben helyreállítani nem tudja, nem habozik majd azon sem, hogy a *Házat feloszlassa.*

A néppárt.

Az országgyűlési néppárt tagjai tegnap gyér számban jelentek meg párt helyiségükben. A jelen voltak egyhangulag magukévá tették *Rakovszky István* tegnapi képviselőházi beszédét, amely a néppártnak álláspontját teljesen fedi és kebelükből *Molnár Jánost, Zboray Miklóst* és *Buráth Ferencet* küldték ki, hogy a pártot a Pannonia-szállóban megtartandó egyesült ellenzéki tanácskozásokon képviseljék.

A mai értekezletek.

A szabadelvű párt ma este 7 órakor értekezletet tart a Lloyd-épületben levő párt helyiségben. Este 8 órakor a nemzeti disszidensek jönnek össze teljes értekezletre a Hungária-szállóban. Napirend: A kormányelnök indítványa. — Az egyesült ellenzék ma este is összejön a Pannonia-szállóban és az összejövetelre felkéri az ellenzék tagjait.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 8.

Újra feltámadt tehát a technikai obstrukció s ma *Lenyel Zoltán* volt annak a fővezére. Ugyanazok az eszközök, ugyanazok emberek, akik négy hónappal ezelőtt ott álltak a porondon s újra köztük van *Polónyi Géza*, aki nagyon el van keseredve, mint ma is mondta, a miniszterelnök indítványa miatt, amely honfi könnyeket csal a szemébe s keblét összeszorítja. A technikai obstruktoroknak ma is a jegyzőkönyvvel volt bajuk s a jegyzőkönyv ellen emelt kifogásokat négy darab névszerinti szavazattal intézték el. A képviselőknél ezalatt módjában volt, hogy a folyosókon eszméket cseréljenek s meghányják-vessék a jövő fejleményeit.

Mind ezek között megemlítjük, hogy *Khuen-Héderváry Károly* gróf, az ujonnan kinevezett király személye körüli miniszter lemondott a mandátumáról s Temesvárott új választásnak veti magát alá. Híre terjedt annak, hogy az el-

— Hova rejtetted el a kincset? Ugy-e megmondod? — De a törpe konokul hallgatott.

Öt év mult így el, a törpe ellentállása ekkor már annyira meggyengült, hogy egy nap így szólt a leányhoz.

— Gyere velem, megmutatom a kincset.

Egy folyóhoz értek s a leány megkérdezte tőle:

— Itt van?

— Nincs.

— Odafönn? — kérdezte a leány s egy kiálló sziklafalra mutatott.

— Igen — mondta *Klaas*.

— Gyere, gyere — nógatta a lány.

Felkuszta a sziklára.

— Itt van? — kérdezte a lány.

— Igen — bólintott *Klaas* és lecsuszott a szakadékig, lenyult egy láthatatlan repedésbe s azután teli marokkal szórta a pénzt a lány ülőbe.

A lány felkiáltott és ávetette magát a törpére.

— Alávaló, gazember! — ordította a lány eltorzult arccal.

Klaas fel akart állani, de a lány a mélység felé lökte. Ekkor a félkegyelmű a lány szoknyája felé kapott s magával rántotta a szakadékba.

A folyó meg volt dagadva. Másnap csak holttestüket találják meg, a folyó felett aranypapiros pénzdarabok usztak.

— Az ördög játéka — mondogatták a parasztok.

lenfél azon esetre, ha *gróf Khuen-Héderváry* bemegy a terembe, zajos tüntetést rendez el-lene. Ezért *gróf Khuen-Héderváry* csak az ülés vége felé foglalta el a piros bársony székét — minden hang és tüntetés nélkül.

Az ülésnek a vége azért elég érdekes volt. *Mikor Perczel* Dezső elnök a miniszterelnök indítványának a megokolására szavazás alá bocsájtotta a holnapi terminust, *Polónyi Géza* a házszabályok címén tiltakozott az indítvány ellen, amelyet a miniszterelnök részéről a nemzet elleni árulásnak bélyegzett.

Miután *Polónyi* a Széll-féle paktumot is megemlítette, *Tisza István* gróf miniszterelnök szükségesnek tartotta, hogy visszaverje *Polónyi* támadásait s ennek során kijelentette, hogy a végleges házszabályrevíziót nem akarja önként megcsinálni, hanem a pártok komoly elemeinek a közbejöttével óhajtja azt úgy megalkotni, hogy a szólásszabadság egy cseppet se korlátoztassék. Ehhez a kijelentéséhez — ugymond — mindenkor oda szegzi magát.

Zajos taps és helvesséssel felelt erre a jobboldali tábor, amely később tömött sorokban fogadta el az elnök indítványát, hogy a miniszterelnök a holnapi ülésen indokolja meg a javaslatát.

Az ülés *Lenyel Zoltán* és az elnök között fölmerült házszabály-vitával záródott.

A japán-orosz háború.

Budapest, március 8.

A japánok támadása *Vladivosztk* ellen világszerre meglepetést, Oroszországban pedig megdöbbenést keltett. Minthogy megbízható hírek nem állanak rendelkezésünkre, nekünk is csatlakozunk kell ahhoz a feltevéshez, hogy *Togo* japán tengernagy ketté osztván hajóhadát, az egyik felét a *Vladivosztk* ellen küldte, a másikkal ő tovább vigyáz *Port-Arthur* előtt. Az orosz flotta teljes bénaságára enged következtetést az, hogy mindez így megtörténhetett.

Nem kevesebb meglepetést keltett annak a diplomáciai titoknak a kipattanása, amely Londonban került a nyilvánosságra. Eddig úgy tudta a világ, hogy Japánt az angolok ugratták be Oroszország ellen. Londoni értesítés szerint az angol diplomácia állítólag minden kétséget kizáró módon bebizonyította Oroszországnak, hogy *Japán Anglia lebeszélő tanácsai ellenére vette föl a háborút*, hogy tehát *Japán Angliától teljesen függetlenül és önállóan járt el*. Ha így van, akkor a japán államférfiak és hadvezérek éleslátása annál fényesebb megvilágításba kerül.

Mai távirataink a legújabb eseményekről a következőket jelentik:

Vladivosztk bombázása.

London, márc. 8.

A *Daily Telegraph* jelenti Tokióból e hó 6-áról: Hír szerint a jelek arra mutatnak, hogy *Vladivosztk*nál megadult a jégzajlás. Azt hiszik, hogy a kikötő március végén, tehát nagyon korán lesz jégmentes.

New-York, március 8.

Tegnapi tokiói távirat alapján azt hiszik, hogy az orosz *vladivosztki* hajóhad mostanáig a Tumen folyó szomszédságában a csapatok mozdulatainak fedezésére a *Possiet-öbölbe* Tumen-Nulához közel van. Szavahihető forrásból az hirlik, hogy az orosz felderítő járőrök nagy megerőltetés között mintegy *Konsongig* hatoltak előre. Ugy látszik, hogy ott jelentékeny orosz csapat operál. Azt hiszik, hogy az oroszok a Tumen folyó mellett erős állást foglalnak el és azt megerősítik.

Kina semlegessége.

Berlin, márc. 8.

Jellemző *Kina* semlegességére nézve, hogy az utóbbi napokban a *Pecsi* vidékén nagy kínai lovascsapatokat vontak össze. A hadviselő feleknek gyanus volt ez a csapatösszpontosítás és mind a két hatalom felvilágosítást kért a kínai kormánytól, mire a *Pecsi* mentén abba hagyták a kínai csapatok közzeszevonását. A két hadviselő fel újabb tiltakozása

vetkezében a kínai kormány ünnepélyesen biztosította Oroszországot és Japánt, hogy szigorúan meg fogja ővni semlegességét.

Ennek a nyilatkozatnak őszinteségében itt nagyon kételkednek.

A szárazföldi harcok.

London, márc. 8.

Pjong-Jankból táviratozzák: Szerdán 2000 főnyi orosz lovasság 7 ágyúval Vicon felé visszavonult s utközben lerombolta a táviróvezetékeket.

New-York, márc. 8.

Szjőuli jelentések szerint az orosz csapatoknak északi Koreán sok kártevés esik rovásukra. Március 4-én Kange közelében koreai és orosz katonák összeütköztek és 30 orosz elesett. Hír szerint az oroszokat visszaszorították a Jalu folyón által.

A Mandsur.

London, márc. 8.

A *Daily Chronicle* a következő hírt kapja Sanghainál a hó 6-áról: A pekingi orosz követ a sanghai orosz konzult táviratilag felhatalmazta a Mandsur nevű ágyunaszád felfegyverzésének, melyet a japánok a Jangce torkolatánál lefoglaltak, eltávolítására. Az ágyunaszád ágyúinak zárait és töltéseit valószínűleg átadják a vámbanélküliségnek. Az Akicusima nevű japán cirkálóhajó Sanghait a Mandsur leszerelése után elhagyja.

TÁVIRATOK.

A Balkán-kérdés.

Konstantinápoly, márc. 8. Ugy látszik, hogy a Jildiz-palotában elhatározták, hogy tovább is ellenkezni fognak a csendőrség újjászervezésére vonatkozó határozatokkal és a porta készülő feleletével valószínűleg ismétlődni fognak az eddigi felhangzot kifogások. Az entente-hatalmak azonban ragaszkodni fognak ama határozatok elfogadásához, amelyek a műrztégi reformtervezet főpontját teszik. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy a porta végre is engedni fog.

A spanyol obstrukció.

Madrid, március 8. Szombaton megkezdődött a kamarában a leghevesebb obstrukció, amelyben valamennyi ellenzéki párttörredék részt vesz. Az ellenzék addig nem fog tárgyalni engedni semmit, amíg elégtételt nem kap. A kormány a kamara feloszlásával fenyegetőzik.

TÁRSADALOM.

A szocializmus a Délvidéken.

— A *Hazánk* kiküldött tudósítójának jelentése. —

Temesvár, március 7.

Az oláh izgatás Temesvárról indul ki. Apostolai Voichesku Athanáz, a Temesvárott megjelenő «Votul Populurui» (Népszava) oláh nyelvű szocialista újság felelős szerkesztője és ennek hűségese adjutánsa, Ponta Péter, Voichesku, mesterségére nézve molnárlegény; Ponta pedig cipészegéd s csak egy év óta tartózkodik Temesvárott. Aze előtt Aradon lakott; innen azonban s általában egész Aradmegyéből szocialistákus izgatásai következtében örök időre kitiltották. Ez a két ember forgatta föl Torontálmegye oláh községeit.

Rajtuk kívül egy izben, az idén január közepén próbálkozott még Zsaluzsinszky Ignác is, a budapesti «Voiantia Populurui» szerkesztője, aki Aradmegyét fertőzte meg a szocializmus metelyével. De kitették a szűrét, mielőtt árthatott volna. Bánlak község szocialistái kérelmeztek népgyűlésre engedélyt, de nem engedélyezték. Zsaluzsinszky azonban mégis lejött. Egy ottani földmives házában vonta meg magát, ahova összegyűlekedtek a környékbeli főkolompók. Jávában folyt a kupaktanács, amikor a csendőrség megnesztele a dolgot, a gyülekezetet szétugrasztotta, Zsaluzsinszkyt pedig letartóztatta. A főszolgabíró azután kötött utleréllal menesztette az agitátort. Kézitáskáját azonban, amelyben nagy csomó oláh nyelvű lázító irat

volt, elkobozták. A legérdekesebb Zsaluzsinszky dolgában az, hogy a főszolgabírói hivatal előtt I. oszt. éves vasuti szabadjegyével igazolta magát, amelyhez mint egyik budapesti, este megjelenő magyar napilapnak a belmunkatársa jutott. Az újságírói-kart illető állami kedvezmény, a vasuti szabadjegy, azt hiszem alig van helyén Zsaluzsinszky esetében. Így könnyű az egész országban, kényelmes I. osztályban ingyen utazgatni s izgatni a népet. Zsaluzsinszkyt azonban éppen nem csüggesztette el Bánlakról való csuf eltávolítása; mert innen átment a temesmegyei Gákova községbe, ahol már nagyban várták s ahol szónokolt is nyilvános népgyűlésen.

Az elől említett Voichesku és Ponta jóval korábban kezdték meg az oláhok felbujtoztatását, mint a szerb izgatók. A múlt év májusában. A Temesvárhoz közel fekvő Román-Kécsa, Gyülvész, Fény, Keresztes, Tógyér, majd a beljebb fekvő Román-Szárcsa, Kis- és Nagy-Torák, végül a Nagybeeskerekkel tőszomszéd Román-Écska község kerütek sorra. Minden községben volt népgyűlés, amelyeken Voichesku volt a szónok. Ezek a gyűlések igen népesek voltak, öt-hatezer haligató előtt folytak le, mert még messzi falvakból is jöttek résztvevők. A népgyűlés után az izgatók még két-három napig az illető községben maradtak, amely idő alatt megalakították a helyi pártot s a legkülönbözőbb címeken pénzt csikartak ki a néptől. Aratáskor már nagyon meglátszott Voicheskuék ottjártának nyoma. Egyik arató-sztrájk a másikat érte az általuk bejárt községekben, sőt több zendülés is volt, amit csak katonaság kivezényelésével fojthattak el.

A legfogékonyabb községnek Kis- és Nagy-Torák község bizonyult. E két község tőszomszédos, egy utca van közöttük. Jómódu, vagyos nép lakja, de rendkívül könnyelmű s iszákosságáról hírhedt. Ide rándult le a legsűrűbben Voichesku és Ponta. Május óta minden hónapban megfordultak itt. A legtöbb pénzt is innen vitték el. Minden alkalommal negyven-ötven forintot utiköltségre s külön még a szocialista-párt céljaira. Voicheskunak a két Torákon annyira hatalmában van a nép, hogy úgy rendelkezik velük, mintegy valóságos szuverén deszpota. Január elején például levélben tudatta a nagytoráki és kistoráki szocialista párt elnökeivel, Szekoran Gruja és Gyukits Vászta földmivesekkel, hogy a párt az előbbi községre 150 forintot, az utóbbira pedig 100 forintot rótt ki sajtócélokra. Gyűjtsék tehát össze ezt a pénzt, amelyért majd személyesen jön le. Január derekán le is jött s el is vitte hiánytalanul a 250 forintot.

Voichesku izgatásában talán még veszedelmesebb, mint a szerb Zsivanovics. A magyarság elleni gyűlölet ugyanis mindenütt veszedelmesen felütötte fejét, ahol csak megfordult. Így Nagy-Torákon, ahol állami magyar iskola is van egy rozszant parasztházban, egyetlen tanítóval, (a felekezeti román diszes, nagy épület, hat tanítóval) a tulnyomóan szocialistákból álló képviselő-testület határozatilag beszüntette a magyar tanító fizetését, holott erre joga sem volt. Szegény tanító négy hónapig nem is jutott kis fizetéséhez, amikor kijött a főszolgabíró s felszólította a pénztárost, hogy fizesse ki a tanító nyugtát. Miután az akkori bíró — aki szintén egy követ fujt a szocialistákkal s különben meg is fenyegettek — megtagadta a nyugta láttamozását, a pénztáros nem folyósította az összeget. Az lett a vége a dolognak, hogy a megyei ügyészség véleményezése alapján a közigazgatási bizottság 1000 korona bírsággal sújtotta a bírót. Ekkor azután már szó nélkül aláírta a nyugtát. Így jutott hozzá a magyar tanító a pénzéhez.

Különbön a magyar ellenes izgatásnak van Nagy-Torákon egy véresszájú embere Rása Gyula felekezeti tanító személyében. Ez a tanító, bár gimnázista fia taníttatásában az állam segélyezi, amennyiben havi esekély négy forintért van konviktsban, nem szűnik a magyart gyalázní. Még inkább a szocializmus elterjedése óta, hogy ki ne csöppenjen a nép kegyéből. A minap történt csak, hogy egyik ottani család magyar nevelője, a déli órákban tanítványával bent járt a felekezeti iskolában, hogy a falon függő

ábrákról magyarázatot tartson. Véletlenül odatévedt Rása tanító s amikor hallotta, hogy a nevelő magyarul beszél, éktelen dühbe gurult.

— Ki azzal a kutya magyar nyelvvel, itt tilos magyarul ugatni — s ezzel kikergette a nevelőt.

Jelenlegi hangulatában felette tetsző dolog volt ez a népek s Rása tanító sohasem volt olyan kegyelt, mint most. Megemlítem még, hogy a felekezeti oláh iskolában is kötelező tantárgy a magyar nyelv; de Nagy-Torákon még írni-olvasni sem tanulnak meg a nebulók négy esztendő alatt. Általában a magyarellenos gyűlöletnek külső megnyilvánulásai soha sem voltak oly szembeötlők, mint manapság. Ahol csak állami magyar iskola van ott mindenütt mozgolódnak ellene, mert ők oláhok, nekik oláh iskola kell; nem magyar. (A szerb községekben sincs más, különben.) A magyart szüntessék be mielőbb, hogy ezzel is — így okadatulják meg — kevesbedék adjuk. Azonban oláh (szerb) iskolát építenek amennyit csak kell s fedezik költségeit. Voichesku lapjának, a «Votul Populurui»-nak idejében el nem kobzott számai, amelyekkel elárasztott a nép, ugyszintén nevezettnek több röpirata — erről még külön fejezetben számolok be — fanatikus magyar gyűlöletről tanuskodnak. Hasonlóan a szerb sajtótermékek.

Voichesku különben jelenleg szintén ártalmatlanná van téve, legalább is néhány hónapra. Zsivanovicsot me előzte az ülésben. Temesmegye egyik községében tartott népgyűlésen ugyanis megvonta tőle a szót a főszolgabíró; mire Voichesku nekitamadott s a «gazember» titulus volt a legesekélyebb, amivel illette. Azonban vesztére, a henevésznek alaposan megitta az árát. A főszolgabíró bűnvádi eljárást indított ellene s a temesvári törvényszék január közepén jogerősen hat hónapi fogházra ítélte.

Torontálmegyében egyebekben a decemberben és januárban több helyütt — főképpen a községi bíróválasztások körül — fenyegető mérvet öltött mozgalom most mintha csillapulóban volna. A népet gondolkodóba ejtette, hogy az állam mégis volt oly bátor, hogy rá merete tenni kezét a két főmatadorra. De hatott reá az is, hogy ahol zavargás történt, rögtön jött egy század katonaság. Nem különben a Temesmegye déli részén történtek. Bavanistén két hónap óta két század katonaság tanyázik, ugyszintén Delibáton és Gáján is hetek óta. Ez a három község pedig közel fekszik Torontálmegye déli részéhez s az ott történekről minden torontáli szocialistának pontos ősmere van. Azt is tudják, hogy Bavaniste község lakosságának a katonádsi minden nap 274 forintjába kerül. Ennyit tesz ki tényleg a katonaság napi ellátása.

NAPIHIREK.

Budapest, március 8

— (Időjárás.) A nyugati depresszió Kelet felé nyomult, a maximum pedig meggyengült és Keleten maradt. Európában a hőmérséklet emelkedőben van; csapadék is csak szórórvánosan esett.

Hazánkban ismét számos helyen voltak kisebb lecsapódások és ma reggel nyugaton hőemelkedés mutatkozik.

Jólat: Változóan felhős, enyhébb idő várható, elvélve, főleg nyugaton csapadékkal.

Hőmérséklet: + 1-8 C. fok.

— (A király kétezedik zergéje.) Királyunk tudvalévő kitűnő vadász s így egy cseppet sem csodálkozhatunk azon, hogy a bécsi udvari preparátor most tömte ki a kétezedik zergét, melyet a király nemrég ejtett el. A király megtekintette a kitömött vadat, amelyet Eisenerz közelében lőtt.

— (A hercegprimás állapotában) a javulás egyre tart, s miután jól kezd táplálkozni, remélhetőleg visszatér hamarosan testi ereje is. A primás ma délben is fölkel s hosszabb időt töltött ágyon kívül. Ma ismét sokan fordultak meg a primási palotában, többek közt dr. Kautz Gyula v. b. t. tanácsos, Városv Gyula székesfejérvári püspök, gróf Pongrácz Adolf vágújhelyi prépost, Czizler Győző műegyetemi tanár, Könyig Gasztáv pápai titkos kamarás és dr. Ott Adam plebánosok és még számosan.

— (Cmadományozás.) A király *Zalka* Zsigmond kassai gazdasági tanintézetű rendes tanárnak a gazdasági akadémiai tanári címet és jelleget adományozta.

— (Oszálytanácsos.) A király dr. *Lers* Vilmos osztálytanácsosi címmel felruházott miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi jelleget díjmentesen adományozta.

— (A honvédség köréből.) O felsége *Kotányi* Henrik szegedi 5. honvéd gyalogezredbeli szabadságot ezredesnek, a saíát kérelmére végzett felülvizsgálat eredménye alapján, mint honvédségi csapat-szolgálatra nem a kalmásnak, helyi szolgálata alkalmasnak — ez utóbbira való előjegyzés mellett — nyugállományba való helyezését elrendelte és megparancsolta, hogy ez alkalomból nevezettnek a legfelső megelégedés tudtul adassék.

— (Kitüntetés.) A király *Oszlie* András módosi római katolikus kántortanítónak, a népoktatás terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet, a nőnevelés terén szerzett érdemei elismerésül: *Mársits* Rozina temesvári állami felsőbb leányiskolai igazgatónak a koronás arany érdemkeresztet és *Odor* Emilia budapesti állami felsőbb leányiskolai tanítónőnek az arany érdemkeresztet adományozta.

— (Pierre Loti szökötése.) A török-rendjelszedelgések után újabb szenzációja van Konstantinápolyban. A szultán titkos rendőrségének főnöke, Jela basa a titkárával megszökött. A basa és a titkár francia tisztnek öltözködve a francia állomáshajóra lopóztak és a francia hajóval, amely gyakorlatra indult, Pireusba menekült. A titkos rendőrség főnöke állítólag 3000 frankkal vesztegette meg a francia matrózokat. Más jelentés szerint a francia állomáshajó prancsnaknak, Pierre Lotinak, a nagynevű francia írónak, tudtával és beleegyezésével történt a szökötés.

— (Földrendés Horvátországban.) Ljubachban tegnap délelőtt győngye földrendést észleltek, amely a Horvátországban észlelt földrendés hullámzása volt. Lezerősebb volt a föld háborgása Lasinjában (Horvátország), ahol a község háza, a leányiskola fala, egészen összeroppedezett. A házakról cserepek estek le s több képmény bedőlt. Ugyanekkor földrendést éreztek Zágrábban, Károlyvárosban is.

— (Waldsee temetése.) A német császár, mint Berlinből jelentik, Waldsee tábornagy temetésére Hannoverbe szándékozott utazni, de tervét nagyfokú meghülés következtében kénytelen volt feladni. A császárt a trónörökös képviseli. Ha pedig a trónörökös sem mehetne el, ami, gyengélkedő lévén, nincs kizárva, akkor helyette Eitel Frigyes herceg megy.

— (Magyar telepes községek az Alduna mellett.) A «Délmagyarországi Közművelődési Egyesület» vasárnap igazgatósági ülést tartott Szegeden, amelynek legfontosabb és legnagyobb jelentőségű tárgya *Rónay* Jenő elnöknek az aldunai telepítési akcióra vonatkozó indítványa volt. Az indítvány szerint a dunai III., IV. és V. öblözetben, közvetlen Pancsova közelében, 20.000 hold ármentesítendő, első minőségű földterületen három magyar telepes községet kíván létesíteni a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület. A kérdéses területnek ármentesítése különben állami feladat és a közművelődési egyesület első sorban is a kormánynak, amely ennek a területnek birtokosa is, ajánlja a *huszezer hold szántóföldnek magyarokkal való betelepítését*, kijelentvén egyúttal, hogy eme kétirányú akciónál közreműködését készségesen felajánlja és igénybevételeit kéri is. Még 1865, majd 1869-ben királyi dekrétumok rendelték el a terület ármentesítését, de meg a királyi rendeletek nélkül is kötelessége a kincstárnak az öblözeteket ármentesíteni, mert még a volt határvidéki katonai kincstár betelepített a nyílt ártérbe két községet (Borcsát és Bárándost), melyek ma is a Dunának nyílt hullámtérében fekszenek és évről-évre több ízben elárasztatnak a Duna hullámaival. A kormány fozlalkozott is már ezzel az ügyvel és a három öblözethez ármentesítési és helyvízrendezési tervet még az 1890-es évek végén elkészültek és a földművelésügyi miniszteriumban fekszenek.

— (Nagy szerencsétlenség egy bucsujáró helyen.) Nagy szerencsétlenség történt a napokban Mária-Radnán, ahova körülbelül 150 főnyi zárandokcsapat érkezett egy délmagyarországi faluból. A bucsusok egy menhelyen aludtak, amikor hirtelen tűz ütött ki, amely hihetetlen gyorsasággal terjedt. A kapuk zárva voltak s így leírhatatlan rémület támadt közöttük. Hárman megégették, heten pedig a kijáratoknál a tolongás következtében pusztultak el.

— (Gyászrovat.) Gróf *Bissingen* Sándor, a fehértemplomi állami gimnázium tanulója, gróf *Bissingen* Ernő fia, 14 éves korában Fehértemplomban meghalt.

Betleni gróf *Bethlen* Valéria 7 hónapos korában Arokalján elhunyt.

— (Mérgezett pálinka.) Jelentést adtunk nemrég azokról a pálinkamérgezésekről, melyek Krassó-Szörény vármegye egyes vidékein a gyakori halálzásoknak okai voltak. A pálinka, mint azt a hatóság megállapította, ólommal volt mérgezve. Most mint *Lugosról* jelentik, hasonló eset történt *Bánya, Rudária és Lapusnik* községekben. A mérges pálinkától eddig *husz ember meghalt* s még huszan oly súlyosan megbetegedtek, hogy felépülésükhöz alig van remény. A bűnügyi vizsgálatot a bozovicsi királyi járásbírósg megindította és megállapította, hogy a megbetegedések és a halálzások állítólag a *Gyokits* oraviciai cég gyárában készült pálinkától származnak. A vizsgálóbíró a meghalt és eltemetett emberek tetemeit exhumáltatja, a közigazgatási hatóság pedig a gyanús üstököt lefoglalta, a bennök főzött pálinkákat elkobozta és zár alá vette. Minden körülmény arra vall, hogy most is épp oly bűnös manipulációról van szó, mint a *Biztra-völgyi* mérgezési eseteknél.

— (Amerikai tót ösztöndíjak.) Az amerikai tótok szomorú nevezetességre vergődött egyesülete, a *Národny Hou-nsky Spolok* évről-évre ösztöndíjakat juttat a «tót nemzet» körül érdemeket szerzett íróknak, művészeknek, tanítóknak, nemkülönben az olyan felsőbb iskolai deákoknak, akik a «nemzet» szolgálatába akarnak szegődni. Az ösztöndíjak száma és az összeg nagysága a pályázók érdemei szerint alakulnak s évente változnak elannyira, hogy maguk a pályázók sem sejtik mekkora segítségre számíthatnak? Még érdekesebbek a pályázat szűkebb feltételei. A pályázó egyetemi hallgatók a szokásos bizonyítványokon kívül bizonyítványt tartoznak szerezni valamely tót szerkesztőtől, melyben «utgesintet» voltak igazolják, ezenkívül egy eredeti, vagy fordított cikket, mely legalább naptárban közölhető legyen. A munka elbírálásában főszólyt fektetnek a *hibanélküli helyesírásra* és idegenzszerűségekkel nem terhelt nyelvezetre. A már működött írók, valamely munkájuk alapján pályázhatnak; előnyben részesülnek: a köznépi életből merített kisebb *novella*, humoreszk, szinmű stb. A tanítók ugyancsak szerkesztőségtől nyert bizonyítvány alapján, *mely igaz tót gondolkozásukat* igazolja, pályázhatnak a rejtélyes ösztöndíjra, de kívánatos, hogy ők is pályaművet csatoljanak. Az ösztöndíjért folyamodók, valamint az élvezők nevei útikönyvben maraduak s pályaműveik tetszészerinti pseudonyma alatt jelennek meg az egyesület kiadványaiban. A kérvények az N. S. S. elnökéhez *Mr. A. S. Ambrose*-hoz intézendők *New York* 25. Aven. N. Y. U. S.

— (Szinházegés Newyorkban.) Newyorki távirat jelenti, hogy két színház, a Lyceum-színház és az Auditorium-színház leégett. A színházakat állítólag felgyújtották.

— (Diákok tüntetése.) A prágai diákok tüntetése tegnap megismétlődött. A Grabenen az esti korzó idején kisebb csoportok gyűleltek, többnyire fiatal emberek, számuk azonban perceről-parcere növekedett. Számos cseh diák is volt közöttük. 8 óra felé a tömeg már több száz főre szaporodott és nemzeti dalokat kezdett énekelni és szíkokat hangoztatott. A Continentál kávéház előtt a tömeg és több diákegyesületi tag között surlódások fordultak elő. A rendőrség azonban közbelépett és a diákokat rábírta, hogy vonuljanak vissza a kávéháza, a tömeget pedig a Vencel-tér felé szorította. Számos csoport újra meg

újra összeverődött és énekelve és kiáltva a német kaszinó elé vonult, ahol újból szétszórták. Csak 9 óra felé sikerült a tömeget teljesen szétszórni. 14 letartóztatás történt. — A bécsi egyetem rektora felszólítást intézett a hallgatósághoz, melyben a prágai események felett való felháborodásának ad kifejezést, valamint a német hallgatóság iránt táplált rokonszínének. Elismeréssel adózik a német tanulóknak méltó magatartásukért és reméli, hogy a német tanulók tovább is meg fogják tartani higgadt magaviseletüket.

— (Árulás az angol hadseregben.) Nagy feltűnést és felháborodást kelt az angol hadvezetőségben egy szinte páratlanul álló hazaárulási eset. A «*King George*» nevű csatahajóról, amely nemrég tért vissza a portugáliai vizekről, eltűnt a titkos jelzéseket tartalmazó könyv. A napos tisztet három altiszttel együtt letartóztatták. Az incidens nagy izgatottságot kelt, mert most új jelzéseket kell megállapítani és azokról a világ minden táján levő hadihajókat informálni kell. Külföldi ágensek ismételtett kísérletet arra, hogy a titkos jelzéseket magában foglaló könyvet valahogy megkerítsék. Néhány év előtt szintén sikerült a dolog, mire az összes titkos jelzéseket fögtön megváltoztatták. A könyv ólomba van foglalva, hogy — abban az esetben, ha vízbe esik — azonnal elmerülhessen.

— (Januári statisztika.) A központi statisztikai hivatal legújabb füzeté közli az 1904. év január hónapjára vonatkozó adatokat. E szerint januárban 61.756 gyermek született élve a magyar birodalomban s ez idő alatt a halottak száma 44.804 volt; a természetes szaporodás tehát 16.952 főre rugott. A múlt év január hónapjában 3000-rel kevesebb születés és 3700-zal kevesebb volt a halálozás, a természetes szaporodás az idén tehát 6700-zal haladta meg a tavalyit. Januárban 19.118 pár lépett házasságra a magyar birodalomban és pedig 16.226 a szorosabb értelemben vett Magyarországon és 2892 a társországokban. A múlt év januárjában ezekkel kevesebb volt a házasságok száma; az idén Magyarországon 600-zal, Horvátországban 400-al több pár kötött házasságot. Aránylag legtöbb házasságkötés a Dunántúl történt, legkevesebb Erdélyben. A Magyarországon kötött 16.226 házasság közül 1496, vagyis 9,22 százalék volt vegyes házasság, a társországokban ellenben mindössze 39 vegyes házasság fordult elő (1,35 százalék).

— (Három öngyilkosság.) *Jägermayer* Richárd, a Kecskeméti állomásozó 13-ik huszárezred hadnagya tegnap agyonlőtte magát. A fiatal hadnagy igen gazdag szülők gyermeke, de azért nagyon szerényen élt. Öngyilkosságának az oka, hogy szerelmes volt a kecskeméti szintársulat egyik művésznőjébe. A hadnagy el akarta venni feleségül, de szülei elleneztek. Végzetes tettét az is elősegítette, hogy *Jaroslawa* helyezték át. — *Temesvárról* jelentik, hogy az ottani Nándor-kaszárnyában agyonlőtte magát *Ruda* László, a 101. számú gyalogezred önkéntese. A szerencsétlen fiatalembernek Budapesten laknak szülei s itt végezte középiskoláit, majd az egyetem bölcsészeti fakultását és mint tanár előtt lett egyéves önkéntes. Nem hagyott hátra semmi olyan írást, amely szomorú elhatározását megmagyarázná. — *Bécsből* telefontársulat: *Munsch* Hermína harminckét esztendő akadémiai festőné tegnap délben lakásán revolverrel agyonlőtte magát. Mindig jókedvű leány volt és anvapi gondok sem bántották. Egy cédulán azt írta, hogy megunta az életét és azért lett öngyilkos. *Munsch* Hermína Bécsben és Münchenben végezte tanulmányait. Arcképeket festett, melyeket a kritika és a közönség nagyra becsült.

— (Női gyászruhák.) Gyász esetek alkalmával ajánljuk Horvath és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és aljhosza.

x Aki kertjét szereti és szép konyhakerti terményeket akar, az fedezze magzükségletét *Mauthner János* cs. és kir. udvari magkereskedésén Budapesten, VII., Rottenhiller-utca 33. sz. A cég idei főárgyűjékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

A legjobb, legmegbízhatóbb gazdasági és kerti veteménymagvak beszerzésére ajánljuk
GOMBÁS JENŐ (ezelőtt NÖTHLING VILMOS) magkereskedését
 BUDAPESTEN, Kálvin-tér. * Árjegyzék ingyen és bérmentve.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A *Tulvilág* nagybőjti szentbeszédek, írta Mihályfi Akos dr. A kitűnő egyházi szónoknak 1897. nagybőjti elmondott szentbeszédei most láttak napvilágot. A kiváló tudásról tanuskodó és mély, nagy igazságokban bővelkedő szép szónoki műveket tanulságos olvasmány gyanánt is a legmelegebben ajánlhatjuk olvasóinknak.

* A Magyar Tudományos Akadémia történelmi és társadalomtudományi osztálya Kanitz Gyula elnökletével hétfőn délután ülést tartott, amelyen Téglás Gábor «Az alföldi sáncok maros—dunaközi csoportjának helyrajza és technikai szerkezete», dr. Illés József pedig «A törvényes öröklés rendje az Arpádok korában» címen tartott előadást nagy tetszés mellett.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A kivándorlás januárban. Az elmúlt január hónapban a szorosán vett Magyarországon (Fiumével) 7208 utlevelet adtak ki, 709-cel többet, mint az előző hóban és 1068-al kevesebbet, mint a múlt év január havában. A kiadott utlevelek tulajdonosainak 559 uttársuk volt. Legtöbb utlevelet váltottak: Brassó (854), Abauj-Torna (382), Fogaras (380), Szeben (377), Csik (357), Zemplén (330) és Szabolcs (302) vármegyékből és pedig a Királyhágón túl romániai és részben európai, különben pedig amerikai érvényességgel. Az utirány szerinti megoszlásnál első helyen Amerika (2966) áll, utána Európa általában (2433) és végül Románia (2327) következik. *Horvát-Szlavonországokban* 1646 utlevelet adtak ki.

A bárcasági szászok tejszövetkezete. A bárcasági szászok tejszövetkezete a napokban tartotta meg közgyűlését Brassóban. Ennek a tejszövetkezetnek az a jelentősége, hogy idővel az összes bárcasági szászok tejszövetkezését ebben akarják egyesíteni. A szövetkezet tagjai 1903-ban átlag 6000 liter tejet szállítottak naponta, összesen pedig beszállítottak 1,170,255 liter tehén- és 1,077,451 liter bivalytejet, együtt tehát 2,247,706 litert. Kifizetett ezért a szövetkezet tagjainak 237,878-62 koronát. Magában Brassóban eladtak összesen 1,035,731 liter tejet, de a város téli tejfogyasztását még mindig nem győzte a szövetkezet, remélik azonban, hogy nemsokára ezt is győzni fogják. A szövetkezet *vajgyára* mintaszerűen van berendezve s 1903-ban 63,682 kgr. vajat termelt, melyet túlnyomó részt *Berlinbe* exportáltak. A brassai tejszövetkezet három esztendeje áll fenn s 1903-ban 113-50 korona volt a tiszta jövedelme, amelyet természetesen szövetkezeti célokra fognak fordítani. Az eredmény tavaly mintegy 25 ezer koronával volt nagyobb, mint az előző esztendőben. A szövetkezet vezetői, az eddigi sikeren felbuzdulva, nagy tejszövetkezési akciót akarnak indítani a szász földmivelők között az egész Bárcaságon.

Háziiparunk a külföldön. Az Országos Iparegyesület csütörtökön, március 10-én, délután 6 órakor az egyesület helyiségében (VI. Uj-utca 4. sz. I. em) egy-temes ülést tart. A napirend tárgya *Szmi* Antal felolvasása: *Háziiparunk és a külföld igényei*.

Tejkisérleti állomás Magyar-Óvárótt. A múlt évben létesített magyaróvári tejkisérleti állomás *Ujhelyi Imre* gazdasági akadémiai tanár vezetése alatt megkezdte működését. Az állomás *telep* a *tejszövetkezet körébe* vagy *bakteriológiai kérdés* megoldása, tej, sajt, vaj vizsgálatok végzése tudományos irányban, tejszövetkezetek

részére a vajkészítésnél szükséges tiszta kulturák előállítására s rendelkezésükre bocsátására, tejszövetkezetek üzemének ellenőrzésére s gyakorlati tanácsok adására. Az állomás hatóságok, egyesületek, tejszövetkezetek, magánosok részére szakkérdésekben díjtalanul ad kellő utbaigazítást.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza mérsékelt kínálat és ugyanolyan vételkedv mellett ma csendes irányzat volt. Elkelt circa 12,000 mm. 5 fillérig olcsóbb áron.

Készáru-üzlet.

Buza:
Tiszavidéki 1640 mm. 59 k. 9.05 korona, 200 mm. 80 k. 9.02-5 korona, 100 mm. 70-5 k. 8.95 korona, 200 mm. 79 k. 8.95 korona, 100 mm. 79 k. 8.80 korona, 100 mm. 78 k. 8.80 korona, 1325 mm. 78-5 k. 9.— korona, 500 mm. 78-5 k. 8.85 korona.

Féjérmegyei: 1200 mm. 76 k. 8.57-5 korona.
Hartói: 500 mm. 77 k. 8.80 korona.
Tordói: 2930 mm. 76-6 k. 8.60 korona.
Beskeréki: 3100 77.3 k. 8.52-5 korona.
Rozs: 500 mm. 6.67-5 korona, 500 mm. 6.67-5 korona, 400 mm. 6.62-5 korona, 300 mm. 6.62-5 korona, 160 mm. 6.57 korona.
Zab: 100 mm. 6.— korona, 100 mm. 6.— korona, 100 mm. 5.90 korona, 100 mm. 5.80 korona.
Lucerna: 100 mm. 58.— korona.
Lóhere: 35 mm. 57.— korona.

Érték-tőzsde.

Az üzlettelenség folyton újabb előmeneteleket tesz. A mai déli tőzsdén például még a nemzetközi papírokban is alig történt kötés. A déli tőzsdén az irányzat valamivel javult, üzlet azonban ekkor sem volt. A helyi piacon a Salgótarjáni kőszénbányarészvényeket olcsóbban kínálták.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Oszttrák hitel	623.75	624.25	624.—	—
Magyar hitel	732	732	732	—
4% koronaiáradék	96.90	96.90	96.90	—
Leszámitolóbank	—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	508.—	508.—	508.—	—
Rimamurányi	—	—	—	—
Államvasut	626.50	626.50	626.50	—
Városi villamos	314	314	314	—
Budapesti Közuti	578.—	578.—	578.—	—
Salgótarjáni	—	—	—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Oszttrák hitelrészvény	626	—	—	—
Magyar hitelrészv.	725	—	—	—
4% koronaiáradék	96.90	—	—	—
Leszámitolóbank	—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	503	—	—	—
Rimamurányi	—	—	—	—
Államvasut	628	—	—	—
Városi villamos	314	—	—	—
Budapesti Közuti	578	—	—	—
Salgótarjáni	519	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

Apró rebellisek.

Emlékezés régiekről.

Írta: Kovács János.

Itt Sajgó bácsi szavai el-csesuklottak s ingujját nem egyszer vette igénybe, hogy a szeméibe toluó könyvet fölszárítsa.

Aztán folytatta:

— Elsorolta a tisztelendő ur, hogy megbirtunk volna valamennyi ellenségünkkel, oláhval, szászal, ráccal, még a muszkával is, de elárulták a hazát. *Görgei* Világosnál letette a fegyvert. Igaz, hogy előbb már a *segsvári* csatával. Erdély elveszett, utóbb *Temesvárnál* is nagy veszteséget szenvedtünk.

— De — mondta — azért *Görgeinek* mégsem kellett volna így elhirtelenkedni a dolgot.

A magyarnak sok büne van rováson a Hadur előtt — mondta a tisztelendő.

Hogy, hogy nem, eszembe jutott az a levél, amelyet annak idején *Vizaknán* *Petőfi* őrnagy adott át nekem, de amelyet nem volt időm kézhez adni és minden viszontagságom mellett mindez ideig megőriztem.

— Hadd látom azt a levelet — mondta a tisztelendő.

Előhúztam az ingem alól, mert mindig ott tartottam. Olyan szomorúan forgatta az ujjai közt, aztán kétszer is kérdezte, hogy csakugyan a *Petőfi* levele. — Mondtam, hogy igen. Már igen el volt piszkítva, de azért valahogyan mégis kibetűzte, hogy mi van a kopértára írva.

Nagytiszteletű

Medgyes Lajos

református lelkész urnak

«Kolosvári Híradó» szerkesztőségé

Kolosvár.

Ezt olvasta róla — emlékszem minden szavára . . .

— Derék fiu vagy — mondta — hogy eddig megőrizted, csak tartsd meg továbbra is ezt a szent ereklyét . . .

— Ne bontanók föl? — kérdeztem.

— Hova gondolsz, fiam; a halott titka szent . . .

— Hát *Petőfi meghalt?*

— *Segesvárnál* ontották ki nemes lelkét a kozákok — mondta.

— Oh, még igen sok derék magyar peccsételte meg életével önvédelmi harcunkat — hiába. Csak rejtse el fiam, ki tudja, talán még kézbe-sítheted valamikor . . .

A balsors úgy akarta, hogy éppen mikor visszaadta a levelet, betoppant a kulcsos káplár. Na lett erre ribillió! Azt hitték, hogy az öreg tisztelendő valami titkos írást nyomott a kezembe. Elvette a levelet s szaladt vele a prófuszhoz, aki engem erre tüstént a dunkliba záratott.

De ez még nem volt elég, hanem másnap tizenöt botot mértek rám, amiért azt a levelet titokban magamnál tartogattam, holott be kellett volna vele számolnom a prófuszának. S én akkor is hallgattam vele, mikor megmotoztak . . .

— De hát én jó Istenem! — kiáltott fel Sajgó bácsi — már hogyan lehetett volna lelkem azt a szent írást német kézbe adni? . . .

Hosszu lélekzetet vett, aztán így folytatta:

— Hogy lett-e valami baja belőle a tisztelendőnek is, nem tudom; épentén gondolva, nem is lehetnek rá semmit, ha el is olvasták a levelet . . . De én már nem találkoztam vele többet. A fél lábamra bicegtem is egy kicsit, no meg öregecske is voltam nekik, hát mikor a tizenötöt kihevertem, úgy egy hét múlva — mert bizony Isten beteg lettem belé — utnak eresztettek. Úgy gondolták, hogy minek pusztítanám a prófuntjukat? . . .

— Hanem azért — s itt kigyult a Sajgó bácsi arca — hanem azért, csak legyen *valami*, csak vezérelje haza a jó Isten a *mieinket Itáliából*, még megfizetnek azért a tizenöt botért . . .

Könyvet morzsoltsz szét bütykös ujjaidal a szemében és mélyet sóhajtott:

— A lelkem felháborodik a szégyentől, ha rá gondolok. Hogy ágaskodott mind a két cserepár, mikor a mogyorófa pálcát megsuhogtatta a levegőben, hogy annál erősebbet üthessen rám. Istenem, édes jó Istenem, beh szomorú idő volt az akkor . . .

Fölvette a fejét s a mély meggyőződés hangján fejezte be:

— De urficskám, ha *mind haza jön is*, *Petőfi* ne várják. Az nem jön haza, mert már *ott-hon* van . . .

Összenéztünk. S ha valaki ebben a pillanatban a mi ifju lelkünkbe pillant vala, bizonyára kiolvashatta volna, amaz egyértelmű gondolatot, hogy: *Petőfi azért mégse halt meg* . . .

*

De nem jött haza a többi sem. Legalább egyelőre nem. Ellenben jött a hire a *königgráci* csatának. S bizony az a *klumi* kód, amely az oszttrák armádiának ugyancsak befellegzett, a mi verőfényes reményeinkre is sötét fátyolt borított.

Mert mi tagadás? *Mi nem békülni*, de *harcolni* akartunk. És boszut állni *Petőfiért* — no meg a Sajgó bácsi tizenöt botjáért . . .

(Vége.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

SZINHÁZAK.

Szerda, 1904 március 9-én.

M. kir. Operaház.
Zárva.

Nemzeti színház.
Egyenlőség.
Fantazia 4 felv. Irtá: Barrie J. M. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.
Casanova.
Operette 3 felvonásban. Kezdeté 7 órakor.

Vigszínház.
Takarodó.
Dráma 4 felvonásban. Irtá: Beyerlein. Kezdeté 8 órakor.

Király színház.
A loador.
Operett 2 felvonásban. Irtá: Bolton-Baekers. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.
Dalmácia.
170 színesen vetített képpel 15 mozgóképpel és eredeti dalokkal. Irtá: dr. Havass Rezső. Kezdeté fél 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a

KALAP-KIRÁLY

tavaszi elsőrangú különlegességeire

Budapest, Kossuth Lajos-utca
(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességeiben
elismert specialista. Divatlap küldeték.

RAUCH EDE

„HELIOS“ fényképészeti műterme
fényképek életnagyságban

Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a.

1 darab életnagyságú Bromidplatin fénykép
panssepartout kerettel ..... 3.- kor.
6 minon fénykép 1.-
6 velt 2.-
6 kabinet 4.-
6 makart 5.-
mind a legfinomabb szavakot kivételben. Vasár- és ünnepnap egész nap nyitva. Felvétellek esős időben is eszközölhetők este 8 óráig villanyfénnyel. Megrendelések minden fénykép után is eszközölhetők. 214

Egynézők mindenütt kerestetnek.

SEY DEZSŐ-NÉ cimbalom tanítészete
Kerepesi-ut 34. sz., II. e. 25.

Beiratkozás az év bármely szakában. 251

Alapos oktatás cimbalomjátékban.
Értekezés: Kedd, csütörtök és szombat d. e. 10-12.

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással

Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselek kerestetnek. 205

Ezt olvassa el!

Villamos zseblámpa 90 kr. Vasbot bőrrel 90 kr. Szivartárca, valódi bőr 90 kr. Pontosan járó asztali óra 90 kr. China-ezüst cukor-tartó 90 kr. Morzsálós-gép konyha részére 90 kr. Szénvasaló 90 kr. Kávészűrő, kék zománc 90 kr. Acél evőeszköz, egy darab, kovácsolva 3 pár 90 kr. Británia evőkanál 6 drb 90 kr. Alpaca evőeszköz párja 90 kr. Alpaca kávéskanál 4 drb 90 kr. 3 oldalú tükör 21-es 25 cm. remek dísz tárgy 90 kr. Söröskészlet, színes üveg díszes festményvel 90 kr. Lakörkészlet díszes festményvel tálcán 90 kr. Valódi China-ezüst gverytartó, 22 cm. magas, drb a frt 1:80, 25 cm. 2:25, 28 cm. 2:50, 31 cm. 3:25. 3 karos gverytartó, 48 cm. magas drb a frt 5:50. Azonkívül minden e szakmába vágó ckek bámulatos olcsón. Utánvételi szétküldés naponta 2-szer.

Fővárosi áruház REISZ JÓZSEF.
Budapest, VII. ker., Király-utca 43-45. szám.

Szobákat
csékély díj mellett közvetít
«Fővárosi Lakásközvetítő»
Kossuth Lajos-u. 16. 286 II.

Lakásokat
csékély díj mellett közvetít
«Fővárosi Lakásközvetítő»
Kossuth Lajos-u. 16. 286 I.

Brázy-féle
sósbor-szesz.
Használati utasítás minden üveghez mellékelve van.
Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Szent keresztúti

és más ájtatossági gyakorlá-
sok Krisztus Jézus kinszenve-
déséről és haláláról.

Ára kötve 20 fillér.

Megrendelhető a Szent-István-Társu-
lat könyvkiadóhivatalában Budapest.
(VIII., Szentkirályi-utca 28b).

SCHMIDT M.
szíjgyár ó, nyerges és bőrcadós
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.
Kocsizó- és lovagló-szerszámok.
77 Mindennemű utazóbőröndök.
Megrendelések és javítások pontosan és időre elkészítetnek.

Kettős elektromágneses kereszt
gyógyít és felüdít kezeség mellett.

E készítmény gyógyít és segít fel, ill. és foglalatlan, migren, neuralgia, vértelenség, sápkór, szédülés, a lényeg, nagyrögzítés, a szívverés, szív- és tüdőbetegségek, az asztmatikus rohamok, gyomor gúcsok, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz, köszvény, fehérszínű bajban, in- fuenzában s a véle- járó hátfájásoknál; kü- löntösen ideghátral- maknál s a vélel járó almatlanság bajban; a rendetlen vérkeringés bajban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelése szerint

villamos áram a gyógyító szerszám.
E készítmények tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időrögzítésre, de állandóan jóteknő villamos áramot áradtatást az a test- gőrcsők, az asztmatikus rohamok, gyomor gúcsok, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz, köszvény, fehérszínű bajban, in- fuenzában s a véle- járó hátfájásoknál; kü- löntösen ideghátral- maknál s a vélel járó almatlanság bajban; a rendetlen vérkeringés bajban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelése szerint

Akit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyít meg készítményem, az visszakapja a pénzt. Ahol már minden hatá- talan volt, kérem, tessék a készítményemet megpróbálni.

Nagy készítmény ára 6 korona.
Oly betegségek ellen való, melyek 15 óráni nem hosszabbak.

Kis készítmény ára 4 korona.
Csak gyermekeknek s nagyon érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külöld részére:
MÜLLER ALBERT
Budapest, V., Kálmán-u. 18/H. Vadász-u. sarok.

Kacagató
székelyhistoriák
„GOBESAGOK“ II. KIADÁS
Postaköltséggel együtt 1K. 40 f. ért.
küldi: PETERFY TAMÁS BUDAPEST, IX. kerület

CSALÁDI REGÉNYTÁR

A művelt katolikus olvasóközönség számára
kiadja
«a Szent-István-Társulat.»
Ára angolvaszonkötésben kötetenkint 1 kor.
Megrendelhető a
Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

BUTOROK a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók egy készpénzért, mint részletfizetésre. **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreké Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

A „HARISNYAKIRÁLY“ budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a. Elismert legjobb harisnyák. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

BUTOROK Haló-, ebédli- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható. Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.

